

На початку другого ступня.

З хвилиною, як на першій сторінці „Нового Часу“ появилася записка „Львів—Луцьк“ і покликано його редакційний підвідділ у Луцьку, в тою хвилиною „Новий Час“ став на другий ступінь свого розвитку.

Чи перший ми закінчили так, як надіялись?

Велика почитність часопису, його популярність

і еміграції, живий зв'язок з читачами, який виявляється у переписці, дає спомогу на це питання відповіді: так!

У першій періоді ми були скромні. Ми шукали людей, у яких не замерла бадьорість, які відчували, де джерело його безкраїх сил, які бачили, куди ці сили спрямувати і якими кличачи їх єдинити. Таких людей ми найшли. Їх більше, чим тих, що зневірилились, ховаються і тікають від жертв і напружених зусиль. Маємо право казати, що коли є заблуднаші, то не там, де їх можна надіятись, не серед селянських і робітничих мас, а серед верхів нації, серед її інтелігенції. Там, в низу царить іноді безпорадність

і безпросвітня темінь, здавалось би розпиленість бажань і деморалізація, але за це там ви стрінете упір і завзяте, глухе нездовольнене і тихий одчай. І саме в теперішній час непростимо, що ці ніччя необроблені, що ці скарби народньої енергії і сили невихіснуті.

На початку другого ступня нашого розвитку стаємо менче скромні: хочемо викресати із цих дрімучих сил волю до організації, волю до життя, хочемо піддержувати усі його здорові прояви, а нищити шкідливі. Нам мало вже шукати за бадьорями і охочими. Ми бажаво стати їх учителями, бажаво руководити їхньою працею і хочемо бачити її виследи!

Свідомі величезної ваги преси як громадянського, національно-виховуючого чинника, але й свідомі цього, що завдання, яке ставимо собі тепер без порівняння трудніше, від цього, яке ми ставили собі досі, починаємо цей другий ступінь своєї громадської діяльності від формального усунення кордону, який досі діяв нас від волинських братів. Бо ці дописи і читачі з Волині, які гуртувались докола нашого часопису, думаємо, не почували себе в нас, як у себе дома.

І навпаки. Ми були одні у других гості, яких, що прізвела, раділи, але яких дружба не усунула збогс святотатство, скажім, неділового настрою. Перестаньмо вважати себе гостями одні у других! Куймо спільно свідомість, що не лиш наше походження спільне,

але, що спільний нам шлях до досягнення спільного майбутнього! Хай у цій свідомості наших спільних змагань, як у горнилі стопляться наші різниці, що потворилися наслідком насильних, історичних кордонів. Спільна насущна, (не святотатна!), важка праця дасть їй більше розмаху і успішності, стане повним цілющим джерелом, що оновить утомлені сили нації.

І коли, проголосивши зєдиненне досягнемо його в дійсности, тобто коли Холмицак відгукнеться на радість або біль Гуцула і наш часопис стане виразником усіх бадьорих і живучих елементів українських земель під Польщею, тоді щойно зможемо сказати, що увійшли у другу ступінь начеркненого собі шляху. Тепер шукаємо не лише під державу але й зрозуміння і дійсного вияву життя!

Починаємо оце чі другий період з тієюж незахитаною вірою у правильність свого починання, як вступали у перший, тому п'ять місяців назад!

І. Гонтарський.

Посліслово

до учениць на Тарасовому Святи.

Яким мені до Вас озватися нині словом? чи тої Лукії¹⁾, що все і всіх простила, чи може подвигом Марини²⁾ пречудовим, що вбила пана і з двором його спалила? Яким, яким мені до Вас озватися словом?

Господь багатий розділив між людськими усіма скарби, дорогі клейноди; та два найбільші, що вложились нам в груди, як нас на світ пускав, поміж народи — це та любов і Ненависть велика! Оба ці скарби нам вложив Владика.

Любов — як сонця чарівне промінне вибавляє квітки, будить Світанок; від неї росять Радощі нетлінні, життє у ній — розспіваний, пахучий Ранок.

Вона та місце, що душі оновляє, що порива на дужі, творчі жертви; вона та місце, що й вмерти заставляє, але і вмерлих воскрешає з мертвих.

Вона та місце, та чудодійна сила, що сонних порива на вперті бої, що плазунам дає орлині крила і з джур блідих різьбить буйних героїв.

¹⁾ Героїня в Шевченковій поемі „Візьма“.

²⁾ Героїня в Шевченковій поемі тої самої назви.

И чого хто не творив для того бога! На що не важився в святім заповіті! До райських брам вона свята дорога, лавровий шлях на квітники Вальгалі³⁾.

Любов велика, чудодійна сила! Вам, Вам, нестійки всіх людий й народів, рука Господня в груди її вложила — той найцінніший із усіх клейнодів!

І Ви ним чуда можете творити! Ножу підчиняться всі душі й брами! Ви можете ним світ пережити й налити серце божими ділами.

З народу нашого, колісь буйного, тасмним чаром Вашої любови створить Ви всилі Лицаря твердого і знов Козацтво воскресить Січове!

Дивіть, як засміталась наша хата і московським

Як та розцвіла яблуня, підтята, марніє в ній душа Народу й влада.

Ви, Ви це зробите, з любови до Народу, йдучи за божим Заповітом Тарасовим! Так! Ви очистите душу свого роду з ребства і слямолюбства силою Любови.

³⁾ Роскідне місце посмертного перебування полеглих норманських героїв-борців.

Ви навчите своїх любити все, що рідне, що дороге й святе, що від Народу (й Бога) ненавидітиж все, що є любови негідне, все, що низьке

В коханім буде Козака кохати, Любовю з нього Лицаря різьбити!

Свою дружину від визвольних боїв сплять не буде удови сльозами! З цілунками ввілає запад героїв, сама „свяченого“ запхає за холву!

Ви всього навчите, кого й чого лиш (треба) кого ненавидіти а кого любити, бо Ви дістали скарб чарівний з неба, яким Ви чуда можете творити!

Своїх Ви навчите любити все, що рідне, що дороге й святе, що від Народу (й Бога) ненавидітиж все, що є любови негідне, все, що низьке

І Ви це сповните в отсій трудній годині, йдучи за божим Заповітом Тарасовим! Ви викохаєте Козацтво України!

Тоді, тоді ми ждемо від Вашої Любови

Похід на „Просвіту“.

Замикання Читальні.

Дня 23. лютого ц. р. Строста в Длинні припоручило зв'язати читальні в Волоскьм Селі, долнаського повіту. В дніс розуміючи: Starostwo w Dolinie L. 621424. Do dnia 23. III. 1924. Do Zarządu Czytelni „Proszwy“ dla Wołoskiej Wsi. Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że Zarząd udzielił swego lokalu Zarządowi U. S. D. P. w Bolechowie i okolicy. Ponieważ wzroniżna USDP. prowadziła działalność wybitnie antypaństwową i polityczną, przeto Zarząd socalizujący się z tą pariją przez umożliwienie jej działalności i zebrań przekroczył swój zakres działania określony statutem — Wobec powyższego zawiadzani na zasadzie § 21 ust. z 15/XI 1867 D. p. p. 131 pow. Czytelni i zakazując do czasu stanowczego rozstrzygnięcia przez województwo w Stanisławowie, któremu równocześnie przekładani akta sprawy. Przekroczenie powyższego zakazu będzie karane по myślі ustawy z 15/XI 1867. Dzpp. Nr. 131. Równocześnie zarządzam by. naczynowe protokolarne oddanie ksiąg, dokumentów, kasy i печатки Stowarzyszenia do депозиту Zarządu miasta w Bolechowie. Równocześnie cofam тут zarządzanie z 15/XI. 1923. L. 4215. Starosta. Підпис нечтатки. Поручене строста: виконано як найтошче. Замкнуті читальні попередила ревізія в читальні дня 30. січня ц. р. в десь коло 10. лютого ц. р. ревізія в помешканю голови о. В. Сукого, і кількох тутешніх громадян

з міщанства і інтелігенції. При обох ревізіях ці читальні, и по помешках не знайдено нічого злого. Заміт,

Не подобался поліції з Поморя, що в селі Нестю и повіт Зборів, відомої читальні „Просвіта“. Недавно тому зробила знова ревізію в Чатахні, переглядала книжки читальняного діловодства, книжки в бібліотеці, а шукала сама не знаючи чого. Думали, що знайде щось „антипаістowego“, хоч щось маленьке аби вистрчало взяти за причину до закнення Читальні. Коли все переглянула і нічого не найшла, взявся один з поліцейських на інчий спосіб, а саме на такий, щоб селяни самі кинули Читальню. Користаючи отже з цього, що в сусідстві Читальні відбулося весілля, виступив цей поліцейник в ріді бесідчика. Цей оратор в уніформі поліціянта, сам собою просачо, який

щочитач на „Просвіту“ в Волоскьм Селі дала завданю УСДП люкаль і уможливила її діяльність і сходили є цілком неправдивий і не можна зрозуміти, як зроблені дождання не вказали. В читальні сходни У. С. Д. П. ніколи не було.

заведзі присвоіа собі слова „рад, проше і дієчце“, ачвся представляти селянам Читальню як щось для селян небезпечного, непотрібне, а навіть шкідливого, а коли йому на це ніхто не притакував, зачав людям грсити, говорячи: „Вездеце вы там елі чителні, як вам зачна вieszac на wierzbach jak wieszali“.

Читальник.

Як знайдено стрільний порох?

ЛЕГЕНДА.

Одного разу один монах, на ім'я Бертольд, займаючись хелією, взяв книгу „Життя Святих“, розікрив і якраз попав на опис життя великомучениці Варварі. Прочитавши уважно історію святої, він заключив: „Серце мучениці було як сіль, душа її ката чорна мов вуголь і небеса сірка (лисавка) убила ката.“

Учений монах змішав сіль, вуголь і сірку і положив мішанину в огонь. Наступив страшний вибух.

Таким способом винайшов Бертольд Шварц порох до стрільня.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК.

Як пробувалося українське народне життя в Галичині за Австрії.

1. Спадщина по Польщі.

При першій розборі Польщі в 1772 р. перейшла Галицька земля до Австрії. Українську націю творив тоді темний селянин і священник. Не було ні мастолого міщанства ні багатих торговців і купців; ремесла стояли низько, а торгова була в жидівських руках.

Одинокю українською інтелігенцією було духовенство. Але його освіта не була висока. Дуже часто не було й звідки роздобути її. Матеріальне випосаження парохів було дуже погане. Звичайно випосаження української парохії ривлялося ґрунтові двоспряжного селянина й на цім ґрунті сиділи пераз іще сини та вдови по попередниках, крім того й церковна служба. Невідрадному матеріальному положенню товаришила страшна гемнота. В 1783 р. ствердив австрійський референт для

справ Галичини, що один на тридцятьох священників мав які-такі студії, а багато з них не вміло навіть писати. Вони не були в силі говорити проповіді ні вчити дітей катихизму. Стиснені кліщми вбожества й темноти, видобували парохи потрібні до життя засоби від своїх іще б'чше вбогих і ще більше темних парохіян-селян. Задти й походили вічні нарікання селян на високі побори й вічні скарги до староств, що й закінчилось виданням так званого Йосифінського патенту а докладними приписами, скільки за що міг брати парох від парохіянина.

Ще 1777 р., пять літ по прилученню Галичині до Австрії, відчував австрійський уряд потребу видати заборону гнати священників на панщину та вживати їх до всяких двірських робіт. Не диво, що сільське духовенство не могло цікавитися вищими духовими й народними справами, не могло повести народніх мас за собою. „Сільський священник мало й чим ріжнився від селянина щодо фізичної освіти та звичаїв. Жив у нужденній хагні, як селянин, ораз, пив, бідував, як селянин. На селі пераз можна було бачити, як священник у подеотій одежині з обійчиком на шиї, з люлькою

Волинь без українського часопису.

Ще недавно нарікали Поляки і їхня преса, що уряд занедбує справу „кресів“. Деж таки — преса — це є головний моральний чинник в життю суспільства, а на цілу Волинь та її сумежні землі виходив тільки один польський часопис і то тільки раз на тиждень — „Дзєннік Волинськ.“ в Луцьку. Натомість українських часописів на той час було на Волині аж 4, вони не рахували того, що три з них — це були ті самі польські часописи тільки по українськи писані, щоб краще туманити наших селян, — їм треба було часописів польських, дарма, що й того одного нікому було читати і він нарешті почав не виходити щодня (заповідав, що стає, щоденним). Тут ходило просто о число, щоби показувати, що Волинь от яка польська, — має стільки то польських часописів.

Нарешті добилися свого. Чи то уряд змілосердився на плачі „кресовців“, чи може партії чують знов жир, як надіялись на його перед виборами (тоді було кілька польських часописів), досить, що тепер маємо на Волині знов аж 4 польські часописи.

Ми мали завсіди тільки один свій часопис. — Остання — це була „Селянська Доля“, яку польська влада запечатувала тоді, коли посипалась нагінка на УСДП. Наш часопис пролазив в найдальші закутки глухих

а під його впливом наш нарід ставав щораз то відпор-

нішим на удари судьби і щораз то завзятіше боровся з неправдою

Свідомість народу зростала з дня на день, а з нею родилось в народі почуття обов'язку перед громадою і її справами. Чого колись в нас ніхто не чув не бачив, те в останніх часах стояло на деннім порядку — нарід поніс свої лепти на пресовий фонд, на політичних в'язнів, на „Рідну Школу“ і т. д. і т. д.

Нараз все неначе вірвалось. — Дарма тішилисьби з цього ті, що думають заступити український часопис польським. Вистарчить поя-

витися незалежному українському часописови, як давне життя закипить з подвійною силою. Але тут інча річ цікава: — чому досі немає в нас часопису? Чи вже таки й досі не знають ті, що знати це повинні, які страшні наслідки може мати факт.

Довши й час будуть без своєї трибуни? І досі далось це вже відчутти, бо нарід не має можливости сказати свого рішального слова в справі того, що роблять його вибранці в соймі, але що далше — може бути гірше. — Як довго наш народ не знав, що таке часопис — йому було байдуже, чи він є, або його немає, але тепер свій часопис — це для його те саме, що кожнодневна їда. І тепер весь здоровий елемент, що не піде на чужу приману, шукає тієї своєї їди поза межами впливу своїх провідників. Коли ті останні хвилино забули чи занедбали свій обов'язок, то наш брак мусять заповнити наша українська преса з Галичини. (ий)

Воздушна фльота ССР.

На великому просторі ССР. працює 12 фабрик над літаками так пасажирними і транспортними як також чисто воєнними. Опріч того закуповують большевики і спроваджують зза кордону багато літаків т. зв. шкільних та перегонних, головню з Англії, Італії а останніми часами й Франції.

В Одесі відбувався недавно тиждень воздушної фльоти. Там показувано перший раз нові воєнні літаки на 12 осіб збудовані у фа-

бриці Анатра в Одесі під проводом німецьких інженерів.

На взір Америки заведено і в ССР. воздушну поліцію. Це окремі відділи воздушної фльоти, що в часі війни мають становити резерву для червоної фльоти. Відділи ці воздушної поліції удержуть міські самозрядування.

СССР. має в проєкті владити до 1925 року 8.500 літаків, а саме: транспортні товариства мають мати 3.000 а армія 5.500 літаків.

в роті, в батогом у руках ішов коло своїх коней або волів“.

Аби стати священником, треба було тільки вміти по польськи та читати й писати кирилицею. В перемиській дієцезії приходили кандидати духовного стану до єпископів, що проживали у Валяві. Тут, як могли, містидися по селянських хатах, помагали вдень селянам молотити, а вечорами вчилися „пацуру й казусів“, поки владики не висвятит їх на священників. У найкращім випадку вимагали познайомлення з книжкою п. з. „Богословія правоучителная или собраніє припадковъ (згадані казуси!), духовнымъ особомъ потребное“. Суцідні єпископи в Холмі й Луцьку просто продавали рукоположення. Перший ліпший дячок або писарь, що навчився читати кирилицю й заплатив сто золотих, одержував висвячення. І довго ще під австрійським пануванням їздили неuki й недоuki до Луцька чи Холму, лисвячувалися там і вертали назад, щоб обняти в Галичині парохії. А коли тутешні єпископи були невдоволені, що луцький і холмський єпископи насилають їм неприготованих неуків, відповідав єпископ Порфир Важинський: „Всякоє дыханіє да хвалить Господа!“

Правда, коло єпископа було по кількох освічених вищих духовних осіб, але кілька осіб не творило ще інтелігенції. До того й вони не мали жадних виглядів. У 1773 р. писав, розуміється по польськи, львівський консисторський офіціал Левинський до архидіякона Левинського у Варшаві ось що: „Я вже цілком зжився з думкою, що швидче Русь згине, ніж ми чим будемо. Шкода велика..., що ми вчилися чогось, бо колиб ми були так, як наші батьки, нічого не вміли й не знали, ми не відчувалиб і тих кривд, котрі терпимо невинно й не тільки це пониження не булоб для нас таке прикре, але й відбування підвод так, як наші батьки їх відбували, а нарешті й наказ робити панщину не бувби для нас такий прикрій, як теперішня недоля. А колиб нам надозолили панщина й підводи, то яко православні селяне легко моглиб ми найти опіку в Московщині... І певно швидче ми найшлиб її там ніж у Римі... Шкода, що конфедератам не повелося; булиб нас може вже вирізали й тим би успокоїлися, а так бють нас, бють, а не повбивають!“

Вже тепер улаштовано найбільшу воздушну сітку в ССРСР, з осередком Москвою. Головні лінії цієї сітки є: 1) Москва — Петроград — Штокгольм. 2) Москва — Катеринослав — Одеса — Константинопіль. 3) Москва — Смоленськ — Мінськ — Кенігсберг — Берлін. 4) Москва — Нижній Новгород — Астрахань — Батум — Тегран. Крім цих головних ліній

є велике число другорядних (внутрішніх). Деякі лінії вже в повному руху і виказують цілковиту справність на 100 процент. Такою лінією являється між інчим Москва — Кенігсберг — Берлін, яка виказує постійний зріст пасажирів.

Воздушна фльота ССРСР має перед собою велику будучність.

здушена, опісля виїшла на вері з такою саргою, що перекажею ні втрилав. Я сам царський престод. Зновже осуду окремих урядників не можна рахувати за „подбужане“, не можна ставити справи, як колись в Росії була поставлена справа „Ревізора“ (Гоголя), чи дозволити його, чи ні, бо в нім ніби осуджується цілу владу. Редактор (обжалований) хоче іменно виказати дійсне зло, злочинні факти на місцях. А події на пограниччю (на кресах) осуджують всі і ліві і праві кола, сам мін. Скорські назвав пограничних адміністраторів „каціками“, а сойм визначив тепер спеціальну комісію для провірення оплаканого стану на пограниччю (кресах).

Дальше сен. Карпинський збиває по черзі всі закиди прокуратора і спинається на образі под цім словом „бестіяльський“ й на підбурюванні проти уряду. Коли прокуратор буде обжаловувати поліціанта, що вбив інваліда, то з певністю і сам не уживе тут іншого виразу на його вчинок. Щож до промови пос. Підгірського на вічу, то це звичайна критика уряду, яка допускається всюди і яку ведуть також всі польські кола відповідно до того, який уряд при владі. Все разом взяте, за що обжаловується редактора, це не що інше, як стремління до зміни політики на пограниччю, колиж в однім місці в'н згадує про неволю нашого народу, то хіба не можна інакше назвати того факту, що наш народ не має того, що забезпечує йому конституція, що бачим так часто порушення тої конституції.

Виступає оборонець др. Лев Ганкевич.

(Далі буде).

Перший український пресовий процес на Волині.

(Продовження).

З промови прокуратора.

Уряд ставиться до українських справ прихильно. Доказом цього може служити це, з якою увагою була вислухана промова п. Васильчука у військовій комісії в соймі, як відноситься влада до Ількава. Самі свідки зізнали.

А коли так, то вина обжалованого є щось більше, як проступок з § 129 к. к. Чуємо нарікання на покривдженне української школи, часопис в підсудних статтях говорить, що справа полагоджується при помочі поліції і війська. Все це є окремі випадки, яких не можна генералізувати. Прокуратор знає тільки один випадок, де було ужите військо, але це було зроблено з метою виловити бандитів і їх видовити. І цього не можуть Українці брати собі за зло. Колиж ходять о школу, то чи мали Українці свої школи в Росії?

Нарікають на адміністрацію, доказують, що вона „неудольна“. Прокуратор теж її не боронить і доказує це фактом, що сам обжаловував одного поліціанта, що забив при переслухуванні чоловіка, і того поліціанта засудили. Алеж — це був окремий випадок і після нього не можна судити цілої адміністрації. В зам'тці про Матієнка (б. ред. „Укр. Життє“) говориться, що влада не цікавиться справою, а прокуратор сам нераз говорив з арештованим і доходив в ним до порозуміння (?) (Матієнко сидів 8 місяців до суду і судом був звільнений).

В одній зі статей закликується, щоби селяни не платили податків за ту землю, якої їм не дають. Це говорили послы в соймі, їх за це не потягнуть до відповідальности. Що можна послам, того не можна звичайним людям. Обжалований каже, що сконфіскований часопис не розповсюджувався, але один свідок зізнав (посол), що він читав сконфісковані місця, оборонець теж

має сконфісковане число, отже — ясно, що розповсюджувано.

І тому прокуратор ставить вносок покарати обжалованого по думці §§ 129. і 154. к. к.

До слів прокуратора не треба здається жадних коментарів. Найцікавіші його місця — це окремі випадки зі школою, військом, поліцією. Колиб хто за кожний такий випадок мав тільки одну тисячу польських марок, то мабуть довгий час не турбувавсяби про засоби для життя. Тож і не диво, що оборонці дали прокураторови належну відповідь.

З промови оборонця сенатора Карпинського.

„Сел. Правда“ — це був одиний український орган на Волині і був в опозиції до влади. Кожний уряд мусить рахуватися з дійсним голосом народу, кожда влада мусить дбати про всестороннє висвітлення становища в державі. В царській Росії може й відіграло головну роль якраз те, що опозиція була в льохах, в підполлю, і весь час

Зразок упадку.

Не думай, читачу, що це, про що казатимемо, арабська казка. Ні! це таки дійсна правда.

Є собі у Східній Галиччині містечко. Досить велике, з чисельною українською інтелігенцією, богатим українським міщанством. Колись національна столиця цілого округу, зразок національного розвитку і свідомости, наша гордість, надія... А тепер? Одинокі місто цілої Виходній Малополюські, де Ільків міг відбути віче. Одинокі місто на цілім обшарі паньства польського, де уряджують вечеринки Русині з польських університетів, одинокі українська парохія, якої священники не захотіли відправити панахиди за бл. п. Ольгу Бесарабову, одинокі... та цур йому! Не досить? З цьогож видно, що дійсно одинокі.

Ось у цім містечку є українська гімназія і має директора... Та тут не розберемо, чи він Русин, чи Малополюк, чи Малорос. На кожний випадок цікава особа, якою ми займемося колись при нагоді блище. До нього то й звернулися учні місцевої української гімназії о дозвіл вчитися танців. Щож молодий молододу думас. Директор позвольз. Але тільки від 5 до 7. Борони Боже мінуто поза сему! Біда буде! Ось і нещасте хотіло, що хлопці забавилися раз до пів 8 вечером. І ще більше нещасте, за може вроджена навичка заглядати під вікна захотіла, що відкись появился учитель тойж української гімназії. Що трапилося дальше, мало цікаве: всіх хлопців рішено викинути на

гайно з гімназії! Зломати їм усе життє, і за дрібниці.

Але не викинули! З ласки і за вставленням польського інспектора. Цей по довгих зусиллях ледви переконав шановних українських батьків української молоді, що смішно та й неможливо накладати таку високу кару за таку дрібницю!..

Як тобі це подобається, шановний читачу?

Є цікаве душевне явище у людей, яке вчені назвали асоціація. Воно означає, що при оновданні людина нагадує собі те, що подає на сказане. Чи не нагадується тобі читачу, холодне, обридливе, слив'яке гадде? *Стрийський.*

подосі велика його недостача. Тут за час голоду вигибло 36 відсотків всієї худоби. По всій Україні зменшилося худоби на 7 відсотків або коло 2 мільйонів штук.

Уже тогидня посівна кампанія обняла 15 проц. більшу площу чим в 1922 році. Та є надія, що в цьому році буде ще краще.

Поки що вигляди на врожай гарні. Посівна площа ршениці, цукрових буряків та тютюну зростає зовсім певно, а може і перейде до воєнну.

У зв'язку з великим снігом, який забезпечує від ранньої посухи, можна ісподіятися, що виследи сегорічних весняних засівів будуть цілком забезпечені.

Зміна в радї народніх комісарів УРСР.

Як доносять в Харкова рада народніх комісарів (Совнарком) затвердила дня 26. лютого Владимирського заступником голови ради народніх комісарів.

Президія всеукраїнського виконуючого центрального комітету на місце Буздалина назначила народнім комісарем для внутрішніх справ Черлюкчакевича.

Тогож дня всеукраїнський викон. центр. комітет затвердив Фрунзе уповажненим народнім комісаром по воєнним ділам ССРСР. при правительстві УРСР.

Допомога безробітним в Київї за місяць лютий.

Каса допомоги безробітним при біржі праці в Київї видає безробітним за місяць лютий (в червоному розрахункові) 1 ої категорії — 5 карб. 25 коп., 2 ої кат. 4 карб. 82 коп., на годування — 3 карб. 20 коп. і збільшене харчування 3 карб. 20 коп.

Кари на тих, що не платять податків.

Установлено речинці, доки мають бути заплачені всі податки. Хто до назначеного речинця не заплатить доходного і масткового податку та місцевих зборів, той опріч оплати коштів підпадає карі до 300 рубл. зол., або примусовим роботам до 3 місяців або в'язниці до 3 місяців.

Студентський клуб в Київї.

Дня 10. лютого відбулося свято відкриття студентського клубу в Київї. Надіються, що він буде центром, у яким об'єднуюватиметься освітньо-культурна праця серед студентства. При клубі має бути зосередкована вся робота марксистських політ-клубів.

Губернська комісія допомоги дітям у Київї.

За роки 1923 і 1924 відкрито (і вони чинні) 7 денних дитячих будинків, де діти безробітних одержують харч, виховання й освіту.

Крім цього губернська комісія має 5 закритих (!) дитячих будинків, 2 трудові сільсько господарські колонії, 3 денні будинки-садки, 3 молочні пункти для роздавання молока „матері й дитині“ і дитячу лікарню на 350 дітей і заведення для поправки, де працюють малочітні праволонники.

Всього на коштах комісії утримується 21 устано. зі загальною кількістю 1.400 дітей.

Весняні засіви на Великій Україні.

Представник центральної комісії незаможних селян при всеукраїнським виконуючим центральним комітеті Ріла в розмові з представником „Ратю“ (російська телеграфічна агенція України) висказав надію на успіх весняної посівної кампанії на Україні.

На перелоні стоїть велика недостача сільсько-господарського інвентара.

В лісних та сгезових губерніях України начислюється шість мільйонів незаможних господарств України, в чого 60 відсотків об'єднані в „комнезамы“ (комітети незаможних). В тих господарствах бракує 45 відсотків живого інвентара а також других сільсько господарських орудників. Правительство відпустило через „Сільський господар“ 300.000 рубл. золотом виключно для придбання живого інвентара. Опріч того уділено достаточного кредиту для придбання машин. Наколи машини й худоба прийдуть у свій час на село, то засіви на Україні пройнуть з повним успіхом.

Управа землі на Україні стоїть на високому культурному рівні. Майже ніде не буде недостачі насіння. Найкраще під цим оглядом знаходяться північні губернії України. Там селянство має доволі живого інвентара. Навпаки — в степовій

Чм і по причитанню цього не оподаткуєшся на „Рідну Школу“?

Таке письмо дістали всі учителі також і українці.

L. 4129/23.

Bóbrka dnia 15. lutego 1924.

ODEZWA!

Zapewne już z gazet jest P. T. Nauczycielstwu znana treść odezwy wydanej we Lwowie w listopadzie zeszłego roku, przez grono osób zajmujących najwyższe w Małopolsce stanowiska a nawołującej społeczeństwo do składania „Daniny oświatowej dla wschodniej Małopolski do rąk Biura Sekcji Wschodniej Zarządu Głównego Towarzystwa szkoły ludowej.

Danina ta przeznaczoną jest na wzmożenie i utrwalenie pracy oświa-

towej na wschodnich Kresach Małopolski — na budowę szkół w nowo powstałych osadach kresowych — a wreszcie na starania o uratowanie dla narodowości i wiary tych dziecięctw tysięcy dzieci polskich które po obcych a wrogich środowiskach rozprószone ulegają demoralizacji i wynarodowieniu.

Podpisane pod wspomnianą odezwą osoby zapewniają, że w obecnej chwili bardziej niż kiedykolwiek zachodzi nie odparta konieczność szczególnej ofiarności na cele wyżej wymienione.

Będziemy im wierzyć bez roztrząsań i wątpliwości, gdyż stanowisko ich daje nam pełną rekompensację

ność nasza przez nich żądana jest konfeczna i natychmiast potrzebna.

Jeśli ponadto uwzględnimy te okoliczności że wzmożenie akcji budowy szkół i placówek oświatowych wyjdzie nam na korzyść i pod względem zawodowego punktu widzenia to zaiste nie powinien między nami znaleźć się ani jeden człowiek nauczycielskiej społeczności który by swego podpisu na deklaracji odmówił.

Rada szkolna powiatowa otwiera zatem zbiórkę deklaracji daninowych i wyklada formularze tak w biurze Rady jak i u płatnika rejonowego i zaprasza P. T. Nauczycieli i Nauczycielki do deklarowania przynajmniej rocznej 1% Daniny od swych dochodów.

Nazwiska tych P. T. Nauczycieli i Nauczycielek którzy nietylko sami daninę deklarują ale i jeszcze od postronnych osób także deklaracje i daninę roczną przedłożą Rada szkolna powiatowa poda do wiadomości Pana Kuratora.

Przewodniczący Rady szkolnej powiatowej. — Inspektor szkoły:

Karol Jan Górczany w. r.

Rada szkolna powiatowa w Bóbrce. L. 4129/23.

Bóbrka, dnia 15. lutego 1924.

Zarządowi szkoły powszechnej

W

do wiadomości ogłoszeniu i dołożeniu starań, by subskrypcja deklaracji odbyła się rychło i w najszerszych kręgach.

Przewodniczący Rady szkolnej powiatowej. — Inspektor szkolny:

Karol Jan Górczany m. p.

Danina oświatowa dla Wschodniej Małopolski.

DEKLARACJA.

Zobowiązuje się składać co miesiąca przez przeciąg jednego roku tytułem „Daniny Oświatowej dla Wschodniej Małopolski” jeden procent moich dochodów miesięcznych do rozporządzenia Sekcji Wschodniej Zarządu Głównego T. S. L. we Lwowie (ulica Fredry 1. 3).

Podpis
Imię i nazwisko
Zawód
Dokładny adres

Українські учителі! Замініть „Danin-y Oświatow-y” на „Рідну Школу” і присилайте кожного місяця 1% від своїх доходів. — Рідна Школа в небезпеці.

Заява.

Заявляю, що з 1. березня 1924 перестав я курити, щоб не збогачувати скарбу своєю здоров'ям, перестав вживати деяких горячих напоїв, а гроші який я мав на це викладати — приблизно 10,000.000 Mk

(1 доларя) місячно — буду вилачувати правильно кожного місяця на „Рідну Школу” доки Бог життя позволить. Взиваю усіх Товаришів-ок учителів дьок ту на заточенню, на лівім березі Сяну, щобн це саме зробили! Учитель заточенець.

В чім ціна невісти.

Перед одним східним мудрецем явився його ученик і, сяючи радістю, розповів, що найшов дівчину, яка йому подобається і з якою хоче оженитися.
— Вона гарна, як божий день! — закликав ученик.
Мудрець написав нулю на куску паперу, що лежав перед ним.
— Що більше? — спитав.
— Вона з дуже доброї родини.

Мудрець знова написав нулю.
— Вона дуже богата...
Нова нуль.
— Одержала прекрасне образование.
Четверта нуль.
— Всім серцем люблю мене!
Тепер мудрець приставив одиницю з лівої сторони написаних зер і закликав:
— Глянь, мій сину! Тобі вдалося найти справжній скарб!

Листи з волинського села.

До „Нового Часу”!

Чи бачите, звідкіля кличу до Вас — здорові були Братіє безземельна!

...Чи почуєте Ви мій голос, чи дійде до Ваших рук те моє письмо... бо прийдеться йому йти до Вас далеченькою дорогою... аж двічі мусить перелазити нещасливий Сокальський пліт. А дійсно нещасливий той пліт... ніби немає його — а є, ніби є — а немає. Колиб те вже покінчили раз в нашою поганою уявою й закричали разом одні й другі, що по обох боках того плоту: — немає між нами кордону!

ного листа оплативби. І я на дам мушу писати до Вас через — газету. А газета — ? — колись, то ми її не бачили на Волині, а з того часу, як наша щаслива благодатна Волинь та перемінилась

то й зовсім її не везе. Наше т. є „Українське життє” — поховалі... Думали мабуть, що з його похоронами наше українське життє і дійсно завмре на Волині. Дарма — немає в світі сили, щоб його вбити! Наша, тобто „Селянська Правда” не довго тишилась життєм. На 8 ім числі замкнули її рот Думали — і справді згине наша селянська правда. Алеж — наша правда могуча і сильна, як могучий і сильний наш селянський рід, дарма, що сьогодні він омотаний темнотою, підбитий неправдою! Наша тобто „Селянська Доля”... ех, доля доля!... Та що й казати, — ласкаві пани й на неї наложили свої печатки, — не жаліють їх: — а відповідальному редакторови „пожалували” безкоштовну, казённу квартиру та ще й з харчем... Колиб самі попробували того, чим так щедро обдаровують других, то мабуть... егеж, не такі щедрі булиб... Але, хай там, хай тішуться, що наша доля з печаткою... Наша доля вже випробувала нас зі всіх боків Вона знає, що не роскоші, не любощі гартують силу а якраз отака химерність долі.

Як бачите, я завжди один і той-же; — начну про одне, а заведу про інче...

Братіє безземельна! Ви знаєте, що й колись нестати було мене на пошту, а як тепер почта перейшла на злоті,

та на чисто польськ. франки з Швайцарії... це також цікавий гріш: в Швайцарії — то він один всюди, а тут — то, як для податку — то він дорощий, як для тютюну — то ніби дешевший, а як для залізничі — то знов інчий, а якби так тими франками платили нашій братії то їх з певністю два на одну марку йшлоби. Знов за говорився... Огже тепер на пошту то я мусівби мабуть зі себе штани стягнути, та й то не знаю, чи оз-

Так — то так, але якже мені було до Вас, Браття, писати?...

До нас на Волинь забрив „Новий Час”. Він не заважає на всі перешкоди старого часу, він не адрігається перед криком і лайками приклонників старого, так сказатиб наших стародержимців, він і вусом

не моргас на залість тих, що втер-
али останки власної волі і совісти
й честі й нагинають наші карки,
щоб краще лежало на них ярмо,
яко примірюють, яке ярмо краще
присядало до нашого карку. „Новий
Час“ через густу мряку темряви
можав нас ясний луч світла ново-
го часу і сміло залазить і в най-
дальші закутки інчих підневольних
вещель.

Чого ми питаємо за ним і ку-
пуємо „Новий Час“?... Бо старий
занадто вгрівся в наше живе тіло,
бо зі старим год ладити, бо лайки,
грязні, наклепів, цькування — досить.
Бо „Новий Час“ опише й нашу бі-
ду і вкаже її причину й дасть по-
раду в господарстві, неначе сам
господарює — і про хліб і про
зудобу і про землю хороші річі
напише, а часом — диквинок
в цілого світу в нім начитаєшся,
а бува — хоч не хочеш а безжур-
но посмієшся з веселих річій.

Тому Ви шукаєте його, тому
і я прошу його, щоб і мої листи
до Вас приймав. „Новий Час“ заля-
дає в кождо українську хату, він
завітає і під кождо селянську стрі-
ху, він найде і нашу Братію під
тином. Від для нас всіх, тож і ми
всі не забуваймо його одного. „Но-
вий Час“ заступить нам нашу не-
щасливу „Долю“.

Безземельний.

Підгаєцька Громадо!

Дня 30 I. с. р. при ревізії за-
брала місцева поліція у мене книж-
ку, на яку склали Ви місячно
датки на „Рідну Школу“.

Дня 10 II. просив я особисто
на поліції о зворот книжки, яку
обіцяли мені переслати. Неначе у
відповідь дня 11 II. перевіденс
у мене знова ревізію особи і по-
мешкання, при якій забрано листу
планованого оподаткування на „Рід-
ну Школу“.

Книжки до сьогодні не звер-
нено, а збірку на „Рідну Школу“
відтягнуто під категорію „zbiorek
na tajne cele“, за чим посипались
дальші ревізії.

Щоби збірки не припиняти,
прошу вислати датки чеками до
У. Т. П. При тім складаю 1 долляра
ам. на „Рідну Школу“ і кличу всіх
тому дорога своя школа.

Підгайці дня 8. III. 1924.

Олекса Яворський
абсолютент прав.

ОМЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

В світі в теперішній час зовсім
так, як в баняку з киплячою водою,
Клекоче, шумить і пара бухає. По-
одинокі держави мають різнородні
клопоти у себе дома, а багато з них
знов між собою свариться. Зна-
чить мають подвійні клопоти, а ча-
сами навіть потрійні. Це вже зале-
жить від держави, тай від її полі-
тики.

Про клопоти одних держав пи-

шеться більше, про других менше.
Зовсім як у людей. Одними сусіди
інтересуються більше і так їх об-
мовляють, що суха нитка на них не
остане, про других, бідних, або
богатих і пес не гавкне.

І як вже богачови зачинає рва-
тися, то сусіди такий вереск підій-
муть, що хоч вуха затикай. Таке
тепер в Європі.

В Англії,

тій наймогучійшій державі світа,
від коли до влади прийшли там
соціалісти, від того часу зсе щось
нового. То страйк, то несподіванки
в парламенти, то знов Індійці під-
носять голову і застрашують своїм
числом англійську імперію.

Бути малою державою — біда.
Але великій також недобре.

Прийшли до влади соціалісти.
Вони і проти гноблення народів і
проти зброєнь і проти мирів, які
кривдять інші народи і проти зо-
лотих фраків, в які вбиралися до
тепер англійські міністри. А тимча-
сом Англія і гнобить чужі народи
і зброїться і підписала версальський
мир і міністри золоті фракки носять.
Що тут робити? Одно з двох. Або:
перевертати все що до тепер було,

всю дотеперішню англійську полі-
тику, або: відречися соціалізму.
Між молотом і кувалом опинилися
соціалістичні міністри з Мек До-
налдом на чолі.

Шукають вони третого виходу.
І Богови свічку і чортові огарок.
Одною рукою тримають все по
старому, а другою хочуть трошка
ніби по соціалістичному. Як ідуть
вони занадто на право, то кричуть
ліві, як занадто на ліво — знов праві
піднімають вереск.

З того всього така ситуація,
що теперішній уряд ніколи не
знає, чи завтра він буде мати біль-
шість. Тому все говорять про зміну
кабінету тай про нові вибори до
парляменту.

І в Франції

тепер недобре. Як ми вже писали,
французькі гроші зачали нагло па-
дати тай доганяти польську марку.
Французи кажуть, що то все Німці
роблять. Іменно німецькі богачі на
спілку з англійськими, американ-
ськими та таки французькими спе-
кулянтами зачали грати на знижку
франка. А що Франція має дуже
великі видатки, а приходів мало,
бо Німці не платять відшкодувань,
через те легко було зрушити фі-
нансову рівновагу Франції. Фран-

цузи спадком свого гроша дуже
настрашилися, та самі не могли да-
ти собі ради. Щойно англійські і
американські банки позичили Фран-
ції грошій і франк завдяки тому
підскочив. Та чи надовго?

В маю мають відбутись вибори
до парламента. Цілий світ чекає на
них, хто побідить?

Чи Пуанкаре з своєю острою
політикою, чи Бріан, приклонник
доброго співжиття з Німеччиною.

Німеччина

також на передодні виборів. Пре-
зидент німецької держави розвязав
парламент і нові вибори відбудуться
правдоподібно з початком квітня.
Приготовляються до них завзято
всі партії. Хто побідить — тепер

ніхто не може випрокувати. Ка-
жуть, що найбільше послів здобу-
дуть крайні праві і крайні ліві, себ-
то націоналісти і комуністи. Сере-
дини тепер вже ніхто не хоче. Го-
рою скраїности.

У Совітів

тепер тихонько. Визнають їх різні
держави малі і великі. Та аж тепер
вони бачуть, що їм хісна з того
небогато. Англія визнала їх, але
каже — плати і передвоєнні довги
і шкоди, спричинені англійським го-
рожанам і мастку віддай їм і т. д.

Якщо совіти все то приймуть, то
тоді з соціалізму мало що лишить-
ся. Кажуть, що Риков, наступник
Леніна іде до Лондону, (газети
писали, що вже навіть виїхав, але це
оказалося неправдою), щоб особи-
сто переговорити з Мек Доналдом. А

Ліга Народів

радять таї радить. Одні з неї вдоволені, другі ні. Певно, що так. Бо якжеж можна вдоволити обі сторони? От, хочби справа Клайпеди. Клайпеда, то пристань над балтійським морем. Колись належала вона до Німеччини, а тепер забрала її Литва.

Та Польща внесла до Ліги народів домагання, щоби і Польща мала там свої права, а головню Німаном, який пливе через Польщу, а вливається до моря в Клайпеді, щоби могла сплавляти вбіже, дрова і т. д. А як відомо Литовці дуже Поляків не люблять, бо Поляки забрали в них Вільню, литовську столицю. Цєю справою винялася Ліга Народів і рішила, що Клайпеда належить до Литви, а Польща не може мати там інших прав, як другі народи. З такого рішення Литовці вдоволені. Але Поляки ні. І такий вони підняли вереск, що хоч втікай з Польщі до Клайпеди. Протестували, злостилися, кивали пальцем в чоботі, але нарешті замовкли. Але найбільше обірвалося від Поляків Лідзі Народів. Страх вони її не люблять. Якби могли втопилиби її в ложці води. Ліга потерпає за свою шкуру, але покищо ще живе. Як буде вмирати, то ми дамо знати.

Але найбільший клопіт на світі, то ті національні меншости. Вони вічні. Не вищуть їх ні кримінали,

Ярмарки.

Рік-річно устроюють поодинокі народи ярмарки, на яких показують світові, що вони мають у себе, що витаюрюють у своїх фабриках,

На Україну

повернув Михайло Грушевський, колишній президент Центральної Ради. Від 1918 р. перебував він на еміграції. В Києві мав він розмову з представниками тамошніх газет

ні холера, ані грозьби ні просьби. Та ви думаєте, що то лише в Польщі з ними біда? Всюди таке саме. От в Індіях Англіїці, бачучи, що з тими „національними меншостями“ біда (а є тих нац. меншостей 300 мільонів) хочуть їм давати всяких благ цілу купу. І автономію і університет і по криміналах, кажуть, не будуть більше саджати за політику і бити не будуть, одним словом — обіцяють рай. А Індії ці впередися і того всього не хочуть.

як родить їх земля тбщо. Цього місяця відбуваються такі ярмарки в Відні, Празі, Липську (Німеччина) і в Києві.

і заявив, що серед українсько емігранції є нахил вертати на Україну. Говорив теж про левиносимі відносини на українських землях під Польщею.

баться вона збунтувала людей і станула на їх чолі. Її арештували та віддали під суд, що засудив її на кару смерті. В до розі ласки її віддали тільки графу дозволу яку старанно забальсамовали.

Після повороту до дому, Гамон умістив руку королівни на аксентивній подушці під шклянню накривкою.

Так минуло кілька днів. В часі боротьби о незалежність Ірландії Гамон, що мешкав в Ірландії вдумав перенестися до Лондону. В той час він замітив цікаве явище з рукою. Перш усього вона змінила положення. Пальці до те пер сухі і штивні стали гнучкі, як у живої людини. Почорніла шкіра стала жовтою. Одного дня завважав Гамон, що на руці в тім місці, де вона була віята, показались каплі крові. Він візав нотаря і лікаря-хірурга, які списали точний протокол про незвичайне явище.

На просьбу Гамона хіруг покрити руку спеціальним лякером, через що вона знова стала штивна і затамував кров.

То було перед двома роками. Мимо того всего рука і дальше чод то робила вражінне, що оживає.

То дуже розстроювало Гамона, а особливо його молоду жінку і вони постановили в який-небудь спосіб позбутися руки. Рішили кинути її в вогонь і спалити.

Назначено день. Як свідків покликано знова нотаря і хірурга.

Коли всі були зібрані Гамон кинув подушечку з рукою і вкинув в огонь. В ті хвилі з лоскотом отворилися двері — всі відчули холодний подув — і до кімнати ввійшла жіноча постать, прибрана в барвний єгипетський стрій з численними самоцвітами.

Вона підійшла до вогню, живою рукою виїняла руку і відійшла.

Всі присутні завважали, що таємнича жінка немала правої долоні.

Ціла та історія наробила багато шуму. Часописи помістили фотографії руки та портрети Гамона і його жінки. Цікаві розхвачували їх в одну мить.

Рука єгипетської королівни.

Старинний Єгипет пригадується нашій пам'яті ріжними річами. Недавнє відкриття гробівця фараона Тутенкхамена поставить перед наші очі не одну подробицю з життя давніх Єгиптян, народу богато більш культурного чим ми про них звикли думати. У тім всім однакж край могутніх фараонів якби захланно скривав всі свої таємниці, якби не хотів щоби виникли в його аж до глибини, пізнали його аж до найменших подробиць та розслідили аж до найтайніших закутти сучасні люди. Від часу до часу він ставить перед очі здивованої людськості загадку, яку важко розв'язати. Загадочна була, приміром, смерть тих що досліджували гроб Тутенкхамена. Кажуть тепер, що справа вияснена, що буде:

тоби фараонові лікарі накопичили в гробі богато мікробів (заразків) від яких мусіли заразитися і вмерти кождий, що поспівби нарушити спокій фараона.

Так кажуть. Та хіба можна доказати, що так воно дійсно є. Все воно загадочне.

В Лондоні сталася недавно дуже цікава подія, що також стоїть у тіснім зв'язку з Єгиптом.

Живе в Лондоні знаний подорожник Людвик Гамон. Він то в часі подорожі по Єгипті вилічив з малярії якогось богато Єгиптянина, а той в подяку за те дав йому забальсовану жіночу руку-долоню.

Був переказ, що то рука єгипетської королівни. Невдоволена з управи свого

КОНЕЧНО треба присудувати „Новому Часови“ все нових і нових читачів та передплатників. — — —

КОНЕЧНО треба постаратися, щоб між нами не було ніодного, який — не читавби і непередплатував

„НОВОГО ЧАСУ“

Шилом і палкою.

Святе Йор.

Беру до рук давні, порослі мотом річники Страхопуда. Глибоко подумані рисунки, карикатури, портрети. Що другий то Романчук, що третій то Барвінський. А при кожній з них убійчо усміхнений сам Страхопуд з торбою на якій написано: Рублі.

А дотепи, а жарти?!

Читаючи їх я сплакався як мала дитина. Яка своєрідна галицька атмосфера, кольорит, навіть запах. Все до тебе промовляє старовиною красивих жакетів і богословських чобіт.

— ...Із сивої давнини човни причалюють — каже Тичина.

Справді причалюють човни. А в тих човнах: батюшки, господинове, матушки, госпожі, юноші та барішні. А все многоуважаєме, а все благородне.

У кожного з них, святе Йор на плечах як у Христа хрест.

Висідають вони з човнів і на святоюрській горі затикають оці Йорі святі, щоб видно їх було на цілу Неділиму.

А хор співає боеву пісню: „Мир вам браття“.

Чи в тій хвилі не тиснуться і Вам читачі сльози до очей?!

Деж це все поділося, де запропастилося? Чи може правдиві слова одного чужоземця, що ми народ який дуже скоро присвоює собі нове, а забуває старе? Чи навіть національні святощі по якимсь часі стають у нас загадним посміховищем?!

Тяжко допустити цю думку, бо пропаде віра в себе і в своїх. Хочеться крикнути: „Неправда! Ми шануємо свою традицію. Наше святе Йор ще поверне во славі на Червону Русь, тільки щоб Велика Русь опам'яталася!“

Опам'яталася?!... Довго на те греба чекати, та чи й дочекаємось? Велика Русь завела в себе, на стид і ганьбу, навіть фонетику, айдуману Барвінським і Поляками. Большевики скинули разом з двуглавим орлом і святе Йор з рідного Кремля та розбили в „дребезгі“.

А в нас на Червоній Русі чи ніпше мається справа? Не говорю вже про „м'яких“ які ніколи не мали пошанівку для Йор, але про „твердих“. Вониж так твердо трималися його, як потопаючий британ. Вони валили ним як тараном хиткі народовецькі барикади. Вони, попри цвоголового орла, чіпали його на свої босві знамена, виступаючи по лічах, зборах і тим подібних іменинах. Чому тепер подоптали Йор М. Бодото?

„Жізню“, „Воля Народа“ викинули безжалісно святу букву і завели куцохвостий правопис. „Воля Народа“ пішла ще далі. Вона пише мовою „пастухов і свинопасов“ і стидливо заступає нашу стару назву „русскій“ буквою р.

Всі вони оправдуються тим, що — мовляв — і в самій корінній Росії викинули Йор, а що до української мови то кажуть що народ ліпше розуміє рідну свою мову від чужої. Але нам того за мало. За слабкі аргументи для зроблення такого національного злочину.

Невжеж справді нема в Чер-

воній Русі нікого, кому б дороге було письмо наших предків?!

На щастє є!

Є муж, що стоїть як стовп огнений серед пустині, як Мойсей серед збунтованих жидиків. Він не дасть посоромити нашої слави, нашого заборона. А той муж то отец Х. з У. До одної з твердіщих газет прислав більшу суму марок і зверху, написав: „На фонд св. Йора“.

Щож ви на це нерозумні новатори. Бачу як бліднете і спускаєте боязко очі!

Зил.

Чи робити ощадности і як їх уміщувати?

От таке питання ставить нам один з наших читачів.

Перед війною кожний вирішував це питання зовсім легко і просто. Кожний уміщував свій зайвий гріш в банках, діставав за це умірковані відсотки і в цей спосіб забезпечував для себе повну користь.

Велика війна спричинила в цьому напрямі в цілому світі повний переворот, який зазначився особливо в цих краях та державах, які не м'яли устійнених господарських та політичних відносин не мають тим самим доброго гроша а тільки безвартісні паперові банкноти.

Зрозуміло і ясно, що нікому не може сьогодні прийти на думку складати свої ощадности в цих безвартісних грошах, а тому громадяни цих всіх країв та держав, що мають погану валюту були приневолені складати свої ощадности в таких грошах, які мають свою сталу вартість. Незважаючи на всякі заборони з боку державної влади громадяни цих держав вибрали собі для своїх ощадностей в першій мірі всемогучий американський долар. Вибрали його тому, що цей гріш має сталу вартість, і ще довго оставатиме міжнародним мірником вартости.

Радо пошукують і радо поміщують в долярах свої ощадности і наші громадяни а з окрема і селяни. Є між ними і реемігранти зі Сполучених держав і рідні емігрантів, які одержують доляри з Америки є вкінці і особи, що умістили в долярах свої ощадности з призначенням їх на трівкі господарські вклади як приміром на закупно землі, домів та основання підприємств чи рдбітень.

Всі вони менч більш міркують в цей спосіб, що долар це трівка стала грошева вартість, яка дасть їм змогу здійснити свої господарські замисли.

Ці міркування є безумовно правильні а тому коли приходиться нам дати відповідь на питання, чи робити ощадности, то ми кажемо: так.

Але при тому звертаємо увагу на одно:

Поручаючи складання своїх ощадностей в долярах радимо одначе в скринях їх не держати. Краще є кунувати за ці доляри неді. жимости, ґрунта чи доми, або закладати робітні, варстати і т. д. А як що це неможливе то у всякому разі давати доляри до грошевого обороту до тих наших банків, чи торговельних підприємств, які мають дозвіл приймати доляри та в тій самій валюті виплачувати відсотки і вклади. В цей спосіб власники доларів забезпечуть свої ощадности перед девалюацією та крім цього одержують в долларовій валюті відсотки.

Тісно з цією справою вяжеться питання про майбутню виміну доларів на нові, про що була згадка по часописах.

Від часу появи цієї згадки не було однак досі ніякого урядового потвердження ні заперечення цієї вістки, значить, ця вістка вийшла з непевного джерела а тому треба віднести до неї доволі обережно та не робити на разі ніяких висновків як отцей, що треба за всяку ціну доларів позбуватися.

Через вічний спадок гроша люди відучилися ощаджувати. З легким серцем кожний пускає гріш, бо на другий день за него менче купиш. Треба назад приучуватися до ощадности. Так як є дальше бути не може. Тепер є вже можливість щадити і на це належить звернути увагу наших громадян.

Чи Ви вже приєднали „Новому Часови“ — бодай одного передплатника?

Вручимо до історії Сокальщини.

В 13 числі „Нового Часу“ в до-
писі з Перемишля, ділить допису-
вач інтелігентну громаду Перемишля
на два табори: активно-творчі і
байдужно-самолюбно-шкідливі.
Точнісенько так можна поділити й
інтелігенцію Сокальщини. І у нас є
два табори та кожний з них небу-
денний в своїм фаху. Перший та-
бор це люди, котрим лежить на
верші дійсно добро народу і вони
вправді послугують всякими при-
пущеними обставинами, можливіми
способами до досягнення цієї цілі.
Їх хвалити не думую, — скажу ли-
ше, що за ними діла свідчать.
І хоча їх не-елічка горстка, вони
не здаються; в оврагах своїх зусиль
заходять задоволення і захопту до
дальшої праці не лякаючися ніяких
верешкод. Честь їм за це!

Контрастом до цих ділових
людей є люди другого табору у я-
ких девіз „Сидім в хаті і не
рипаймося“, що й вони тво-
рять. Українцями вони себе почув-
вають (принайменше всюди це пу-
блично заявляють) але до роботи
їх нема. Кажуть: як ми можемо
вр. прийти на Загальні Збори УПА,
як там нас можуть вибрати до ви-
ділу, о тім довідається староста
і може бути біда, або: 1° на Рідну
Школу також небезпечно давати,
бо список може попасти в непокли-
кані руки і скажуть що ми даємо
на „антипаньствовае целс“ і ще через

нас може цілий нарід стратити марку
„почтивого людку“. Вони вважають
за відповідніше ходити на „стрже-
дєцке бале“, давати себе вибрати
до комітету постройкі цього баяю,
ба і осягнули також великой сукцес,
бо одружили мазура в коломий-
кою! Між учасниками цього баяю
не бракувало й бувших (бо тепе-
рішними їх назвати не можна) сту-
дентів укр. університету, котрі

якраз себе на „стрже-
дєцкім баяю почували, ба щей гор-
дились цим, що доступили ласки
там бути. — Нині в часі гоненій
на наше шкільництво в Сокалі зам-
кнули школу вирав при буа. утрат-
вістичіим учит. семінарі і ніхто ні
пальцем не кивнув на внак проте-
сту на нашу пресу і взагалі на все
що українське — нині,

Свід.

До бувших членів української Галицької Армії!

Кожний день, кожда година від-
дає нас від памятных днів слави
українського народу. Чотири роки
минає, як Українська Галицька Ар-
мія перестала існувати як цілість.
Чотири роки! І за цей час ми не
спромоглися на видання твору —
історії Української Галицької Армії,
історії визвольних змагань.

З кожним прожитим днем зати-
раються славі діла в пам'яті їх
творців і учасників. Документи ві-
тер розносять, або недбалство
вищить.

Давна наша історія скупта й не-
гочна. Чому? Бо учасники істо-
ричних періодів не все записували.
А що не записано, зі смертю оче-
видців іде в забуттє.

Чи й історія, яку ми кували, має
чопасті в небуттє?!

Ні і ще раз ні! Усю історію, яку
творила Українська Нація, а зокре-
ма Українська Галицька Армія в

роках 1918—1920 мусимо передати
дальшим поколінням в цілости, не
пропускаючи навіть найменшої
дрібниці. І хвилини ясні й темні,
славу й недолю, радість і плач, —
нашим обов'язком передати все по-
колінням.

До тепер ми цього не зробили..

Для зібрання всього матеріалу
про нашу визвольну боротьбу, для
видання Книги Української Галиць-
кої Армії ми покликали до життя
окремий Комітет, а видання дору-
чили „Червоній Калині“.

Цєю дорогою звертаємося до
всіх членів УГА, бо на всіх тяжить
такий обов'язок, з ось якими ви-
могами:

1) Кожний член УГА. має прислати
всякі документи, які є в його по-
сіданню, а які стоять в якимнебудь
зв'язку з історією УГА.

2) Обов'язком кожного члена УГА
є списати свої переживання, або
свійого відділу чи частини, в якій
служив, чи якої був командантом,
та рівнож їх прислати.

3) Вдячне такої книги буде ко-

штувати величезні суми, тож обо-
в'язком кожного члена УГА є при-
снитися грошевою пожертвою, від-
повідно до його матеріальної спро-
можности, до видання цієї книги.

Всі документи, спомини, записки,
фотографічні знімки й грошеві по-
жертви належить слати на адресу:
„Червона Калина“, Львів, вул. Ру-
ська ч. 18. I. пов.

ЗА КОМІТЕТ:

Мирон Тарнавський, Др. Степан Мухе-
вич, Франц Ломер, Др. Володимир Вал-
ко, Мирон Лущий, Іван Молочий, Овд.
Навроцький, Др. Володимир Щуровський.

Що то буде?

Послухайте добрі люди
Із цілого світа
Яка тепер в нашій селі
Народня Просвіта.

В нашій селі на місткові
Є місця просторі,
Де сходяться що наділі
Наші „аматори“.

І там грають свої ролі
Кождий по своїому,
Що не один з того стилю
Тікає до дому.

Обмовляють на всі боки:
Цей для них горбатий,
Той кривий, той безлякий,
А тамтої лабатий.

Оця жінка кривобедра,
Тамта кривовязла
І так все, за кожним словом
Лиш сама образа.

Раз зі старших хтось підслухав,
Тую їх балачку,
Насварив їх, наганьбив їх,
Як той жид собачку.

Але чи воно поможє
Бог святий відає,
Бо „Просвіта“ ще від війни
Сну не покидає.

Спить собі, хроне сердешно
Ворогам на втіху,
Звідкиж блисне світло правди
Під селянську стріху?!

К. Г.
Копали.

Українські заточенці!

Невідрадні обставини, серед
котрих опинився наш народ по ве-
ликій війні, загнали Вас у чуже се-
редовище далеко в'д рідної землі.
Щоби дати Вам змогу удержати
зв'язок з рідним культурним осеред-
ком, улєкшити життє між чужим
елементом і використати Ваші сили
для народу, визнаємо Вас:

- 1) Подати всі Ваші адреси з означенням повітів і воєвідств та зв'язаття.
 - 2) Подати адреси інших заточенців, про яких знаєте.
- Розиваємо також всіх наших громадян до співпраці в цій акції. До заточенців зачисляємо всіх тих, що живуть поза межами воєвідств: тернопільського, станіславівського й львівського.
- Ці всі адреси належить слати на адресу адміністрації нашого часопису.

ДОПИСИ

Дідилів. З хвилиною, як українські війська подались безповоротно на схід 1919 р. а нашою країною почали админіструвати польські влади, в нашій селі Дідиліві зівстав настановлений цими властями на війтівство п. Валенти Пшон — ніби „*rzymo-katolik*“, хоч балакати по польськи ані в зуб. В. Пшон віттує по инішній день. І хоч ціла громада без ріжниць народности не бажає собі мати війтомом В. Пшона і хоч Пшон знає про це дуже добре, однак вчипився він громади як репях кожуха і ніяким чином позбутись його громада не може.

Всі писані жалоби, в котрих вичислювалось ріжні надужиття цього війтуна — а також і спеціально послана делегація аж до тернопільського Воєвідства в тій цілі, щоб Воєвідство звільнило нас від цього осібняка, полишились без бажаних наслідків. П. Валько віттує далі, бо з ним комусь добре, бо цього комусь потрібно. Пан Валько вже так багато напакостив громаді, що й на воловій шкірі не списати, а не тільки на тій скромній куснику українського часопису.

Вистарчить згадати про те, що за виключним стараннем п. Пшона в Дідиліві зівстав настановлений на завсіди постерунок *policii państwowej*. А що в нас в селі нема приміщення для поліції, то п. Валько вовсім тим не журився. Він з пол. дією майже силою хотіли забрати місцевий читальняний дім на приміщення *policii państwowej*. Але це їм не вдалось. Майже цілий рік 1923. йшла боротьба за дім між читальнею з одної і п. Вальком і поліцією з другої сторони, але остаточно читальня позбулась непрошених гостей. Тоді пан наказний війтуно Валенти Пшон порадив собі в інчий спосіб. Сталось таке чудо, що сільську дітвору викидають зі шкільного будинку і на це місце заквартировується постерунок поліції. Діти зате мусять мерзнути в винаймленім, на школу зовсім невідповіднім читальняним будинку. Ось як воно тепер завелось у нас.

Коли вже йде мова про поліцію в Дідиліві, то треба згадати про її героїські вчинки. І так 14. лютого ц. р. покликана дідилівська поліція на постерунок М. Галушка і кагували його там цілої ніч днини, щоб Галушка признався що ніби то він порівав одіж на своїм товаришеви М. Манкові! Грозили: „*Przygnaj się, bo ci myśki odbijemy i będzie z toba tak jak z Ko-*

sztem“. А з тим Когутом то було так: Підозрівали його о крадіж меду вчителя у сусідній селі Банючині. Чи Когут відкрвав чи ні, цього по инішній день ніхто не знає. Але, що Когута дідилівська поліція добре „допитувала“, то це звісно в широкій околиці а навіть в краю. „Допитували“ вони його здаєсь цілих два дні, а на третій день постерунок дідилівської поліції оголосив, що „*Kogut zastrzelił się karabinem w posterunku*“.

Як це воно сталось — Господь знає. Були спроваджені комісію на трупа Когута. Що там комісія відкрила не знати, — це полишилось „урядовою тайною“. Комісія поїхала, Когута поховали — і все затихло і все „*w porządku jest*“ — а дідилівська поліція практикує дальше середновечні тортури. А братія наша, витріщивши очі мовчить. Де ми живемо? Де право? Де закон і порядок? Де стільки терпеливості набираєсь в нашого народу і коли вже раз вона увірветься?

Можеби вищі влади допомогли Дідиліві позбутись наказного війта, а *policej państwowej*, якщо вже вона так конечно потрібна для добра і спасенія „*spokojnego ruskiego ludka*“ — поучили, щоб вона не поводитись з населенням а так некультурний і звірський спосіб.

Громадянин.
З Рогатина.

на павочку і легкими ударами легкого деревляного молоточка посувається перстень до грубшого кінця павочки притім перстень поволі розширюється. Удари молотка мусять буди дуже легкі, інакше в сильних ударід перстень може зломатись.

Вісноватий огірок. На Кримі, і Кавказі і коло Одеси росте одна хопт по імені „вісноватий огірок“. В неї ово зовсім похожі на звичайний огірок, величиною в 4 1/2 ст. Коли овоц цей дозріє то його насіння плаває во внутрі плоду в липкій течі, а як іно доторкнуться перстем до зрілого огірка, від сейчас відскочує від биля і вся теч разом з насінням з шумом і тріскотом вилітає струєю на вулицю.

Огірок викидує ту липку теч з такою незвичайною силою, що насіння відлітає на 5 і більше метрів від матернього крілля. Наколиб наше тіло мало таку силу то сорозмірно до нашого росту ми могли би викинути, приміром, кусок їди з рота на віддаль 500 і більше метрів.

Календар. — Березень 1924.

- 21. Пятниця (8) Теофілякта. Правосл. Теофілякта. ☾ Схід 5:26. Захід 5:35.
- 22. Субота (9) † 40 муч. Севаст. Правосл. † 40 муч. Севаст. — Схід 5:24. Захід 5:37.
- 23. Неділя (10) 2. Неділя посту. Правосл. 2. Неділя посту. — Схід 5:24. Захід 5:39.

Народні приповідки.

Як настане марець, так замерзне піятином старець.
Хто дурневи вибачить, має сто днів відпусту.

Що сталося в березні.

- 21. 1907. умер історик Володимир Антонович.
- 23. 1651. Винницький полковник Богун потопив в полонках на Бозі під Винницею велику силу польського війська.
- 23. 1842. уродився славний український музик Микола Лисенко.

Пригадки для Виділія Читалем „Просвіти“ на березень.

Коли ще не відсвятковано свята Шевченка, то коче це зробити ще протягом місяця березня, бо то місяць поета. Якщо немає сил та змоги уладити концерт, то зробити зовсім звичайні читальняні сходни, на яких хтось прочитавби життєпис Шевченка та кілька творів із Кобзаря. Це буде найкраще вшанованне пам'яті поета, як пошириться між народом знання його творів. При цій нагоді зробити збірку та вислати гроші до Т-ва „Просвіта“ на фонд „Учітєся“. Котра читальня не відсвяткує свята Шевченка, то значить що вона не сповнила одного зі своїх важних обов'язків і відноситьме певно і до всіх інших обов'язків з такою ревністю.

До відомої дирекції почт. В Рогатині сидить собі на почті паненка, яка не хоче приймати грошових переказів, виповнених по українськи. І так на переказі, який вислав п. Степан Вовк зі Спаса до „Нового Часу“, написала та паненка „*Przekaz musi być wypełniony w języku krajowym*“. Можеби дирекція почт повчила ту паненку від переказів про її права й обов'язки.

Цікаві річі.

Як розширити вузький перстень.
Перстень, який хочемо розширити, вкладається в киплячий льняний або конопляний олій не довше як на мінутку. Металь робитьсь м'якшим в горячу і дозволяє доволіно розширити перстень. Самож розширення найкраще перевести таким робом: заздальєгдь приготувляється гладка стіжковата деревляна палочка; відтак розігрітий в маслі перстень насаджується

Також „малоросійська“ трупа. В Луцьку грає від кількох днів театральна „мадднірнянсько-українська трупа“ Руденка. Можна би вітати таких рідких гостей на нашій відлюддю, але вони мабуть забули, що Волинь — це не Москва. Лиш ними чуєш виключно мову московську і польську, заповідають свої вистави перед публікою по польськи, в летучках не знайдете ні одного українського слова, афіші польські у двічі більші від українських, дарма, що навіть після наших волинських законів розмір польського афіша мусить бути тільки не менший від українського. Без таких „також малоросіян“ ми могли би обійтися.

Волинський воєвода. Польська преса доносить, що на днях має бути іменований волинським воєводою Сломінський (ендек). Теперішній воєвода Сроковський відкликаний до міністерства заграничних справ.

Військові осадники думають, що вони в Польщі між першою перша класа. На днях була їх делегація в міністра військових справ. Делегація пропонує міністрові меморіал о потребах осадників в польській Африці — на східних кресах і о konieczности провадити далі ту акцію. Між інчим осадники домагаються допомоги на забудовання, полекші у відбудуванні військових вправ, покликують кваліфікованих (неначеб-то між ними були не кваліфіковані) осадників на становища публичних урядників і права носити зброю (для насаджування культури це необхідно). Міністер обіцяв зайнятися осадництвом і дати підтримку його організації. Цікаво, що осадники домагалися також: упрощення добування прав горожанства і особливих доводів та санації „кредової“ адміністрації. Може хоч їм повірять, коли не хочуть вірити туземцям-Українцям.

Концерт Карузо для пса. Славному італійському співакови Карузо втрапився в часі його подорожі по Америці такий випадок у Філадельфії. Званий богач-мільярдер запросив його співати до свого дому, обіцяючи йому за те дуже велику заплату. Коли Карузо прийшов, перепровадив його льокай через цілий ряд дуже гарно уряджених кімнат аж до музичної салі. Співак думав, що там певно чекає на його зібрана сметанка Філадельфії. Але дуже розчарувався. В салі сидів тільки господар і... його пес. На таку милу несподіванку Карузо, розуміється, згіршився. Заки він вийшов із здивування і міг промовити слово, вже господар попросив його заспівати найліпший з його куснів. Співак заспівав найкращу з його арій. Та як тільки полилися перші звуки пісні, як пес почав страшно гавкати. В цю мить господар встав, склонився перед Карузом і сказав: „Сердечно дякую, дорогий артисте. Доволі. Я хотів переконатися чи Боббі буде також гавкати, як ви будете співати“.

Статистика вбивств в Америці. Одна американська газета подає цікаву статистику злочинів в Америці. В останніх десяти роках dokonano там 85.000 убивств, так що на кождую годину випадає майже едно вбивство. В порівнянні зі злочинністю Європи, де на 634.000 людей припадає один убійник, в Америці припадає на таке число 53 убійників.

Тамничча смерть. Робітник Фердинанд Глядки з Подєбраду в Чехословаччині зник невідомо куди. По пошукуваннях знайдено його неживого в лісі. Показалося, що він рішивши відобрати собі життя пішов у ліс, наложив високий стос дерева, запалив його а потім застрілився. Він хотів видно застрілитись і впасти на стос та згоріти, щоб по йому і сліду не остало крім попелу. Та не так сталося як хотів. Тіло його знайшла поліція, яка однак не може дошукатись причини самовбивства.

Також розпорядок міністерства військових справ. Варшавські часописи доносять, що міністер військових справ відвідав недавно бюро поодиноких відділів свого міністерства і звернув бачну увагу на убір жінок, що там працюють. Зараз після того видав об'язок, в яким поручає жінкам, що працюють в міністерстві вбиратись як найскромніше та менше дбати про причіски.

В берлінських реставраціях хліб безплатно. В німецьких реставраціях був звичай, що хліб чи булки подавалося гостям безплатно. Та в часі війни той звичай зник. Тепер в берлінських реставраціях подають знова хліб і булки безплатно. В одних дістає гість булку або кусок хліба, в інших ставлять перед него кошачок з хлібом і булками, так, що він може брати собі доволі.

В справі закупки насіння конюшини комунікує Красне Тов. „Сільський Господар“ у Львові слідує: В насінній торгівлі появилася угорська і італійська конюшини (червона конюшини — *Trifolium pratense*). Угорська конюшини, а саме західно-угорська, семігородська, а головні конюшини з угорської низькорівні не видержують в нас зими. Рівнож і італійські як льомбардійська, венецька а навіть пімонетська вимерзають, а крім цього підпадають легко грибковим заразам. Звертаємо увагу Вп. Господарів, щоби конюшини повніше наведеного походження не купували і не виставляли себе на втрати. Надто звертаємо увагу на це, що красні конюшини належить купувати лише за гарантією чистоти насіння, свободного від канянки (перстенця) і гарантією сили кільчення або за гарантією ужиткової його вартости. Гарантію таку дає в нас Красний Союз господарських Спілок „Сільський Господар“ у Львові, вул. Зіморівича ч. 20, який на власній машині „Кускута“ системи Ребе, а перечищує конюшину відбираючи з неї канянку і всі інші зерна та хопти. — Красне Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові: М. Луцький вр., інж. Ю. Павличковський, інсп. різн. вр.

Веселий куток.

Причина.

Перша пані: Що за диво? Малай, що малює в мене кухню, хто зна, коли скінчить роботу, а в вас скінчив за два дні.

Друга пані: Зовсім просто. Моя кухарка має шістьдесят років, а ваша тільки двадцять.

В школі.

— Не роби того другому, що тобі неміле! — казав учитель до збиточного ученика і... крутив його за вухо.

З роздумувань українського письменника.

„Біда з тою погодою. Раз за тепло, раз за зморо, — не знати, що заставляти.“

При закупні.

Ученик: Дайте мені за марку цукорків.
Жид: Ов! А ви що такі закупна робите! Може в вас нині гості?!

Подія праці.

Панок до жєбрака: Возьміться ліпше до якоїсь праці...

Жєбрак: А хтож буде за мене жєбрату?

Між куманн.

I: Та не плячте кумонько! Правда добрий був небіщик, але щож — боже воля!

II: Як же не плакати? Обідав мене небіщиком купити того ужиця чоботи, сам взяв і вмер.

Між жиданн.

I: Мойше! А добре вже твій сєрахує?

II: Ще й як! Все нарахує за багатє.

Між маманн.

I: Ваша довька вернула з інституту? Якжеж там, добре її виховали?

II: Знаменито. Перша елегантка. Нє віть тісто місить в рукавичках.

З думок філософа.

„Як будеш солодкий, то тебе швидко злижуть.“

Переписка Редації.

Вп. Др. А. Чайківський: За оповідання дуже дякуємо. На услівя годимось Тернопіль. Кругок У. П. Т. Оголошення прийшло за пізно, тому не помістимо.

Переписка Адміністрації.

Р. Білинський. Заплачено маєте по 20 ч. Просимо о поновлення пренумератури М. Васкул, учит. Заплачено 10 ч., а виділку розпочалими з 20-тим числом.

Чит. „Просвіта“ в Ласківцях. Вирівнано по кінець мая.

Савчук О., Саджава. З пренумератуою не залагасте. Противно — заплачено маєте до половини липня. За прислугу нашому часописови щире спасибі.

В. Сервас, бібліотекар Чит. „Просвіта“ в Копич. Чи по добрій адресі висилаємо „Новий Час“? Ваш рахунок вирівнаний по кінець квітня.

I. Бабій, Воріблевичі. Досі ми не здержали ані одного числа в часопис усь точно в означений час Вам висилаємо.

Татарський В. Адреса театру: Шанькевича ч. 5. Натомість театральні гуртки містяться майже при кожній Читальні в усіх дільницях м. Львова.

Томчак М., учит. „Спомини“ — До рошенка II і III том вишле в-во „Червоної Калини“. „Кобзар“ видання Сімовича вишлемо сейчас, як тільки одержимо замовлену посилку з Берліна.

Трач Волод., Підвол. Посилку 10 міліонів мп. ми одержали і зужили на вирівнання рахунку після Вашого бажання. Ви маєте заплачений часопис по ч. 27, натомість п. Трач Матвій до кінця квітня Залеглі числа висилаємо з залученням по свідки.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

приватні обороти.

Львів, 18. III. 1924.

Амер. дол. 9,450—9,500.000, одиниця і двійки на рівні з італійськ. дол., канад. дол. 8,700.000—8,750.000 Кч 275.000, фран. фр. 43,000, франк швейц. 1,600.000, фунт стерл. 4,000.000—40,500.000, Фр. бельг. 300.000, — Ліви 470.000, Лей 460—500.000, Австр. кор. 130.

Золото: 20 кор. 41,000—41,500.000, 20 фр. 38,500.000, 10 рублів 50,000.000.

Срібло: кор. 750.000, 5 кор. 3,750.000, фльор. 1,850.000, рублі 3,300.000 копійки за рубель 0,000.000.

Збіжова біржа.

Львів, 18. III. 1924.

Кр. пшени. з 1923, 37,—39,000.000, Жито в 1923, р. 24,—25,000.000, Броварський ячмінь з 1923 22,—23,000.000.— Овес з 1923, р. 22,—23,000.000. Горох пильний 00,000—00,000.000, Горох Вікторія 00,000.000 мід. Пшениця мука 40% „О“ 8,000.000, 53% „1“ 60,000.000, 70% „4“ 40,000.000. Життя мука 60% 52,000.000, 70% 45,000.000, гречана каша 00,000—00,000.000 фасоль біла 0—00,000.000, Фасоль краса 0—00,000.000. — Ціни розуміється за 100 kg. без споживного податку. Місце, станція закладання.

Ринок.

Хліб 1 кг 50,000, м'ясо волове 2,800.000 свиняче 3,000.000, теляче 2,700.000, солонина 700.000—3,400.000, сало 3,800.000, смалець 4,000.000 масло десертне 8,000.000, масло кухонне 7,000.000, сир 1,200.000 яйця 1 шт. 250.000, сметана 1 літра 1,600.000, молоко 500.000, 1 кг. меду 3,000.000, буряки 1 гк. 300.000, цибуля 400.000, часник 1 головка 50.000, курка від 5,000—8,000.000.

Ширіть „Новий Час“

ОПОВІСТКИ.

Для поштових вказівок

зложили: др. Філіп Євн, Львів 3 долари кляче др. Ів. Юзича канд. адв. і др. Семена Шевчука обох зі Львова, Нуся Гнідецева Любича князі і мід., кляче Ів. Завтеву, Любича князі Кар. Стаськову Любича Кол і Вд. П. Сафтарів в Путятинцях, др. Л. Озаркевич, Городок мід. 500 тис., Ос. Капустинський, Копичинці 5 мід. кляче о. соа. М. Ваврика, Підкамін, др. В. Левицького і Ос. Радзівіла в Кошичинцях, Вол. Курчака, Буськ, Ол. Колодія і Вас. Шавалу в Мостисках, др. Гр. Ганкевич, Заболотів. Комітет дякує жертводавцям і просить викликаних прислати дальші жертви через Земельний Банк Гіпотечний у Львові. — Портрет Покійного Вождя УГА вже переданий до Музею і на днях відбудеться його виставка вкратці.

На поштом в часописках зложили на „Рідну Школу“ в міліонах мід: Вд. Чубатий Гарасим о.р. суду Рожитів 10 кляче Ганасі Івана в Яблоніві, Будівн. Панаю і др. Кобільника Володимира з Лутовиск; Терлецький Роман Борислава 10, Панейкіма Марія учит. Залитія 10, 1-ий рік укр. жіт. семінара в Перемишлі 20, Учительський збір укр. жіт. семінара в Перемишлі 105 Старицький Едвард, Шіски 25, Стеблецький Стахій суддя в Чорткові крім оди процент зобов'язується через три місяці платити по 10 і кляче всіх товаришів судовиків; Януляк Василь учитель в Бубнищі—Болехів крім оди процент 5 через 3 місяці; Греголінський Дм. проф. в Перемишлі 1; Народський Осип, Добровляни 90 (складка від товаришів). Гр. Гануляк зі Львова обов'язався крім обов'язкових датків, які що місячно відбирають інкассенти „Рідної Школи“ давати ще додатково що квартали оди процент від своїх видавництв. Вд. Жертводавцям складає щирю подяку Управа У. П. Т.

На „Рідну Школу“ прислав Рн. П. Михайло Бігун, урядник Підкр. Банку в Мукачеві 90 Кч., а то 875 Кч. яко коляду укр. громади в Мукачеві і 25 Кч. яко

коляду мадерського 6-літн. Леака Каноги і тов. Влод. колядникам і Жертводавцям особливо маленьким колядникам складаємо щиро-українське „Спасибі“. Головна Управа УПТ.

Жертвами додали на „Рідну Школу“ зложили в міліонах мід слідуючі: П. Кружок УПТ, Коломия з вечерниць 10; З нагоди вінчання Вд. інж. В. Рижського зложили: ПП. Морози у Львові 10; Др. Гриневич у Львові 10; О. Гінякова у Львові 1; В. Гіринь 5; Ченелівський Степан, Тернопіль з нагоди свого вінчання з п. Прісею Кордубівною 10 — Чит „Просвіти“ Острів 82.100 з нагоди 25-літнього ювілею свого існування. Складка з нагоди вінчання Вд. Др. К. Трохиз при відізді з Бібрки до Ходорова 30 і рівноз. 2 дол.; Степан Леа Літина-Дрогобицька збірка в день ілля 41.25. З нагоди вінчання Др. Заридького з п. Н. Білинською в Збараж. Солтис Онуфрій з Тернополя 10 і С. Крет, суддя в Збараж від гості: 47 і від Євгена Білинського рівн. 5 доларів; Кружок УПТ ім. Франка і касню „Народного Дому“ в Калуші з вечерниць 200; Жіночий укр. семінар в Перемишлі з концерту в честь св. Йосафата 20; Союз Українок в Сталім Самборі чистий дохід з вечерниць 15. Вд. Жертводавцям складаємо щирю подяку Головна Управа УПТ.

Все і всюди покликуйтеся на оголошення „Нового Часу“.

ОГОЛОШЕННЯ.

УВАГА!

На свято 110-ліття народження Т. Шевченка (10 III. 1924.)

Т. ШЕВЧЕНКО: „КОБЗАРЬ“

перше повне, народне видання, в одному томі, з поясненнями й примітками д-ра В. Сімовича, з портретом і біографією поета. — Стор XXX + 431.

Ціна 80 центів, в оправі і 1 долар з пересилкою.

ГОЛОСИ КРИТИКИ:

... Виданий на гарному папері чітким і великим шрифтом, з гарною біографією поета, з дуже цінним та, як на сей день, для „Кобзаря“ в цілому найкращим коментарем, — „Кобзарь“ Катеринославського Видавництва старався наблизити до назви народного видання. Тому ми щиро бажасмо, щоби сей „Кобзарь“ був на столі селянина в кожній хаті всієї України. — (Л. Білецький), „Українська Трудівка“ (з 3 грудня 1921)

... З різних оглядів заслугує оце видання Ш Шевченкового „Кобзаря“ на те, щоб воно знайшлося в руках кожного читача „Учительського Слова“. Не було до такої щирої й заокругленої проби систематичного об'яснення всього „Кобзаря“, як це бачимо в виданні д-ра Сімовича... Погайбна (ця книжка) читачам „Учительського Слова“ у школі і при їх вранні над прашаньливою освітою, можна тільки гарно поручити їм видання Ш Шевченкового „Кобзаря“ з поясненнями та примітками д-ра Сімовича („Учительське Слово“, ч. 2-4, з квітня 1922 р.)

... Діждялися ми нарешті популярного видання цілого „Кобзаря“. ... Воно повинно знайтися в кожній читальні і бібліотечці, в руках кожного вчителя, взагалі в руках кожного, хто сам собі й иншим хоче вяснити Шевченкові думки, в руках учеників, селян і робітників. — (М. Вазьяк „Писля з Просвіти“ з 15 січня 1922.)

... Се безперечно гарний і дуже втішний дарунок українському народові!

Продаж виключно за готівку. Книжки висилають негайно.

На більші замовлення — знижки 25—40%.
Гроші (невеличкі суми) можна прислати листом, а краще переказати на Konto E. Wyrowy] Земельний Банк Гіпотечний, Львів, або — Ziemowitowska Banka Praha або — Wiazner Bankverein, Wien або присто на адресу:

Eug. Wyrowy] Berlin SW 47, Yorkstr. 84 II. 8-10

Повний каталог В-ва безкоштовно.

ОСІБНОЇ КІМНАТИ за доброю винагородою шукаю в середмісті. Посередництво буде винагороджене. Зголошувати до Адм. „Нового Часу“.

5 ТКАЧІВ приймає на службі А. Сліпка „ПОЛОТНО“ Львів, Зіморівича ч. 20.

4-5 ХЛОПЦІВ до науки ткацтва в віці 14—15 літ приймаємо. Даємо своє розміщення без удержання. А. С. „ПОЛОТНО“ Львів, Зіморівича 20.

ОБНЯТТЄ ПЕРЕКУСНІ на площі „Сокола-Батька“. — Під увагу береться оферти лише членів українських Товариств. Подання вносити до 20. III. с. р. на адресу Львів, вул. Руська 22 „Сокол“. Інформацій уділюється від 7:30 до 8:30 вечером в домі Товариства „Сокол-Батько“. 1-1

„Студентська Самопоміч“ — кооператива з обм. порукою у Львові, **Супінського 21**, відділ посередництва праці поручає здібних, вправовитих та соціальних **інструкторів** у Львові та на провінцію. Уділяє інформації та помагає у всіх справах безплатно, на письмений відповіді залучити поштовий значок. У всіх справах належить звертатися на адресу: „САМОПОМІЧ“ або до Адміністрації „Нового Часу“ Львів, Руська 18. III. п. 3—3

АДВОКАТ

Д-р КОРНИЛО ТРОЯН
веде адвокатську канцелярію
— **в ХОДОРОВІ** —
(дім п. Филипа Лубика, недалеко суду). 2—4

Мотори від 6 до 60 HP. — —
Млинські каміни,
зальці, каспри, токарні, трансмісії,
авт., турбіни, преси до дахівок,
олійні, цемент, вапно, січкарні та
— всякі інші машини, знаряди, матеріали —
поручає 10—30

„ПІЛЬОТ“ Львів,
вул. Баторого ч. 4.

АРМАТУРИ до кітлів, парових машин, гораль, броварів, рафінерій і копалень. **ПОМІТИ „WORTHINGTONA“** конденційні горшки, відводнячі, інектори. **РУРИ** залізні, газові і кітлові. **МЕТАЛИ:** бляхи, рури, мідяні і мосажні дроти, англійську цинку, композицію та всілякі інші артикули технічні до всіляких галузей промислу поручає **„ВЕНТИЛЬ“**
Львів, вул. Городецька 36.
Тел. 737. 1—5

Зі всім, що входить в обсяг **АРТИСТИЧНОЇ РІЗЬБИ** звертатись на адресу:

Скульптор 10—30

Андрій КОВЕРКО
Львів, ПОТОЦЬКОГО 71.

CANADIAN PACIFIC

TRAINS
ЗАЛІЗНИЦІ

HOTELS
ГОТЕЛІ

STEAMERS
КОРАБЛІ

Львів, Городецька ч. 93.
Тернопіль, Тарновського 3.

Найбільше перевозове підприємство на світі.

C.P.R. ДО КАНАДИ C.P.R.

Великі морські кораблі! — Власні залізничі в цілій Канаді!

Пасажири, котрі вже мають аффідавіти з Канади, нехай сейчас звертаються до нас письменно або особисто.

Найближчі наші транспорти до Канади відходять з нашого бюро у **Львові, вул. Городецька 93.** і в **ТЕРНОПОЛІ, вул. Тарнавського 3.** в слідуєчнх днях:

1. квітня вечером до корабля „Minnesota“.
12. „ „ „ до корабля „Empress of France“

Оба ті кораблі уряджені в III. класі вигідно і з комфортом.

Коли задумате виїхати до Канади й немає за що купити собі шифкарти самі й маєте кривих або знайомих в Канаді, то подайте нам їх адресу, а ми до них напишемо, щобони Вам прислали з Канади шифкарту і Аффідавіт.

Кенедіян Пасіфік Рейлвей

ТЕРНОПІЛЬ,
Тарновського 3.

Львів,
Городецька 98.

Безплатно одержить кожди (вул. Баторого 7.) пробку, в цілі переконавшись о неовнаній якості і дешевості моїх виробів відзнач. багато разів на світових виставах 3—16

Зігмунд Кребс, — „Патока“ фабрика горівок, лікерів і меду, — —
Львів-Клепарів. Спеціальність: „Шляхтич“ і „Шляхтянка“

СКЛАДІ: БАТОРОГО 7, ЛИЧАКІВСЬКА 3. — Рік заложення 1850. — Телеф. фабрики 1211. — Телеф. складу 848. — Замовлення на провінцію помагає негайно на найдогідніших умовах.

МАШИНИ до виробу цементових дахівок

форми на рури бетонові, хрести, громозводи, вікна до церков і всякі слюсарські вироби виготовляє 4—6

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСЬКИЙ
Львів, вул. Варстатова 10. (між вул. Рицарською і Городецькою).

„ІНГ“

МІЖНАРОДНЕ
ТОРГОВЕЛЬНЕ І ПРОМислоВЕ ТОВ.
ТОВ. з ОБМ. ПОР.

ЛЬВІВ,

ПОДЛВСКОГО 8./ІІ.

ТЕЛЕФОН 413, 1236 і 1086.

Телегр. адр. „ІНГ-ЛЬВІВ“.

ДОСТАВЛЯЄ ЗІ СКЛАДУ У ЛЬВОВІ:
Комплетні урядження млинів, ВАЛЬЦІ „ДАВЕ-
РІО“ Ціріх, ЛУЩАРКИ „МАРС“ патент „КАС-
ПАР“, ориг. швейцарську газу марки „РАЙФ
ФРАНК“, ТУРБІНИ Франціса, мотори ДІСЛЯ,
льокомотіві і т. п.

52

Земельний Банк Гіпотечний

АКЦИНА СПІЛКА

у ЛЬВОВІ, вул. Підвалє ч. 7.

2-3

І його Відділ (агенція) в Станиславові, одержали рескриптом Міністерства Скарбу Ч. Д. К. 1430/ІІ
призвіл на ведення рахунків і **приймання вкладок в заграничних валютах** (доллярах,
франках, коронах і т. д.), опроцентування тих-же, виплати з тих рахунків і зворот вкладок
в **ефективних заграничних валютах без ніяких обмежень.**

Всякі заграничні валюти вплачені на ті рахунки, зглядно в них вплачені, **будуть
уважані за походять з легального жерела.**

Рівнож одержав Земельний Банк Гіпотечний призвіл на уділювання особам мешкаючим
в краю **кредит в заграничних валютах** з застереженням звороту в ефективних валютах.

Земельний Банк Гіпотечний є банком **девізовим**, переводить всякі перекази і пере-
сылки грошей за границю і в заграниці, а з окрема посилки грошей з Америки і до Америки.

Взагалі Земельний Банк Гіпотечний переводить **всякі банкові чинности.**

„ДИНАМО“

КОНЦЕС. ПІДПРИЄМСТВО
ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ І МЕХАНІЧНЕ
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА Ч. 16.

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН
ЛЬВІВ, вул. КОПЕРНИКА 16.

ПОСІДАЄ СТАЛО ВСЯКІ МАШИНИ
ПО КОНКУРЕНЦІЙНИХ ЦІНАХ.
Для млинів, тартаків, горалень, ріль-
ництва, металевого і деревного про-
мислу, самоходи особові і тягарові,
повози і люксові карети. — Дя-
намо-машини. Мотори. — Сильники
роєні, сучучо-газові і нафтові.
КОШТОРИСИ І ТЕХНІЧНА ПОРАДА НА ЖА-
ДАННЯ. — ДОСТАВА СЕЙЧАС.

Електроікус: міста, села, тартаки, горальні,
і млини власними машинами.

Відділ електромеханічний для будови роз-
подільних таблиць, направ ріжних машин
і електричних апаратів.

Найдешевше джерело для закупу ріжних елек-
тричних матеріалів першоряди, загр. фірм.
Ощаджуючі жарівки.

ЦІННИКИ І КОШТОРИСИ НА ЖАДАННЯ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПРОМИСЛУ
І РІЛЬНИЦТВА:

Електр. сильники „ЕЛЬМО“, даються
примістити до кожної машини в ріль-
ництві і промислі.

Січкарні, льокомотіві, молотильні, пилги,
роєні і нафтові сильники, агрегати, транс-
місії. Будова млинів, тартаків і горалень.
НАЙСОЛІДНІШЕ ДОСТАВЛЯЄ.

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН
ЛЬВІВ, вулиця КОПЕРНИКА 16.

НАЙКРАЩИЙШЕ ВЗУТТЯ

ЗРОБЛЯТЬ ВАН

СОЮЗІ УКР

ІВАНЦІВКА

ЛЬВІВ, Софії 25

Шевська Крабечіка
зобігла